

**แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร**
**GUIDELINES FOR DEVELOPING A PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN SECONDARY
SCHOOLS IN THE VIBHAVADI ACADEMIC GROUP, BANGKOK**

วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า

Wirawan Phetnawa

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา

Tippawan Sukjairungwattana

สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education Program in Development Education, Silpakorn University

wi_phetnawa@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร 3) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร จำนวน 270 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ปัจจัยทุกด้านได้แก่ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร ครูผู้สอน และบรรยากาศองค์กร ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 73.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู นโยบายการบริหารของผู้นำ วัฒนธรรมองค์กรแห่งกัลยาณมิตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันของครูและผู้บริหาร

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; แนวทางการพัฒนา; สหวิทยาเขตวิภาวดี

Abstract

The aims were to study: 1) the professional learning community level in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok, 2) the factors affecting the professional learning community in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok, 3) the guidelines for developing a professional learning community in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok. Methodology was the mixed methods research. The sample group consisted of 270 teachers in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok, and 10 key informants. The research instruments were a questionnaire and a semi-structured interview.

The study show that:

1) The professional learning community level in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok was at the high level.

2) All of factors that consist: the leadership, the organizational culture, the instructor, and the organizational climate could predict the professional learning community in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok on the percentage of 73.6 at the statistical significance .01.

3) the guidelines for developing a professional learning community in secondary schools in the Vibhavadi academic group, Bangkok that consist: the teachers 'understanding in professional learning community, the leadership management policy, Kalayanamitta organization culture in shared personal practice, and shared value and vision between teacher and director.

Keywords: Professional Learning Community (PLC); Guidelines for Developing;

Vibhavadi Academic Group

บทนำ

ชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันของศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และหลากหลายทั้งในด้านสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทั้งส่วนที่เป็นความรู้ เทคโนโลยี ธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อทุกชีวิตและทุกภูมิสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนมาจากเหตุปัจจัยจำนวนมากที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และส่งผลให้เกิดสภาวะรวมของการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพราะฉะนั้น การที่บุคคลและชุมชนจะดำรงและดำเนินต่อไปได้ การเรียนรู้ของแต่ละคน แต่ละกลุ่มคนและทุกๆ คนจะต้องทันสมัยและทันกาล มีความหมาย ประโยชน์และคุณค่า ช่วยให้แต่ละคนและทุกคน “รู้เท่า รู้ทัน รู้ถึงความจริง ความดี และความงาม” อย่างถูกต้องทันกาลและสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารการศึกษาในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคให้กับนักเรียนทุกคนจะเกิดขึ้นจริงได้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน จำเป็นจะต้องไม่โดดเดี่ยว แต่ต้องร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้และสร้างความความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของตนและเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อเข้าใจศักยภาพ ต้นทุน และความต้องการของนักเรียนแต่ละคนและทุกคน แล้วร่วมมือรวมพลังกันออกแบบและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และวิถีชีวิตที่ถูกต้อง สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละคนและทุกๆ คนให้ตรงตามความสนใจ เต็มศักยภาพและครบมาตรฐานหลักสูตร โดยไม่ทิ้งนักเรียนแม้แต่คนเดียว การทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้และสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทุกคนเช่นนี้ เป็นวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community : PLC) (สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, 2556)

การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนเองและสังคม ทั้งนี้การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีเช่นนั้น กระทำได้ยากหากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน หรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน หรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่มการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ หรือที่เรียกกันว่า สหวิทยาเขต แต่ละสหวิทยาเขตเป็นการรวมตัวกันระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีหัวใจคือความร่วมมือกันเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนธิเสรีกุล, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อเป็นการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี ประกอบกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดเน้นในการบริหารงานภายในสหวิทยาเขตวิภาวดีสอดคล้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ

โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้เกิดการรวมพลังความร่วมมือการทำงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนอย่างมีความสุข ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สามารถพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 809 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 270 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970 : 608) และใช้การเลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ (Key Informants) จำนวน 10 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน และผู้บริหารกับนักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการวิจัยเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและพิจารณาโครงสร้างด้านเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข 3) นำเสนอแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วกับผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับนิยามตัวแปรของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ผลวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 4) แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน 6) นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของ Cronbach (1974) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .933

การสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างประเด็นการสัมภาษณ์ 2) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดโครงสร้าง และขอบเขตเนื้อหาของการสัมภาษณ์ 3) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไข 4) นำเสนอแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of Item Object Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ได้ผลวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 6) นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก

เก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร แล้วทำการส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นดำเนินการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ดังนี้ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าความถี่ (Frequency) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 5) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) 6) ค่าสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression by Stepwise) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม	4.06	0.62	มาก	4
2. การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม	4.04	0.67	มาก	5
3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย	4.13	0.61	มาก	1
4. การร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้	4.09	0.61	มาก	3
5. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	4.10	0.61	มาก	2
รวม	4.08	0.56	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย รองลงมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ และด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านครูผู้สอน	4.26	0.53	มาก	1
2. ด้านภาวะผู้นำ	4.10	0.71	มาก	4
3. ด้านวัฒนธรรมองค์กร	4.15	0.66	มาก	3
4. ด้านบรรยากาศองค์กร	4.21	0.62	มาก	2
รวม	4.18	0.55	มาก	-

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูผู้สอน รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศองค์กร และด้านวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำ

2.2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าสมการถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	b	S.E.b	B	t	sig
Constant	.544	.149		3.652	.000
ด้านภาวะผู้นำ (x2)	.302	.043	.383	6.962	.000
ด้านวัฒนธรรมองค์กร (x3)	.205	.044	.244	4.621	.000
ด้านครูผู้สอน (x1)	.201	.046	.191	4.387	.000
ด้านบรรยากาศองค์กร (x4)	.140	.047	.155	2.958	.003
$R^2 = .736$ $R = .740$					

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทุกด้านส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 73.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมากที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .302 รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .205 ด้านครูผู้สอน มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .201 และด้านบรรยากาศองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .140 ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$y' = 0.544 + 0.302 x_2 + 0.205 x_3 + 0.201 x_1 + 0.140 x_4$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = 0.383 x_2 + 0.244 x_3 + 0.191 x_1 + 0.155 x_4$$

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พบว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างปัจจัยของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปเป็นประเด็นแบ่งตามปัจจัยทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน ครูควรมีวิสัยทัศน์ร่วมกันกับผู้บริหาร มุ่งผลประโยชน์เพื่อนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการทำ PLC สามารถนำกระบวนการการทำ PLC มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนได้

2. ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารทั้ง 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขตวิภาวดีควรมีนโยบายร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ที่กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง มีการกำกับติดตามการดำเนินงาน ให้กำลังใจบุคลากรอย่างใกล้ชิด และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้

3. ด้านวัฒนธรรมองค์กร มีความเป็นกัลยาณมิตร มีวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง มีเครือข่าย การการสนับสนุนที่ดี และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พุดคุยกันแบบสุนทรีย์สนทนาระหว่างผู้บริหารและครู

4. ด้านบรรยากาศองค์กร มีการกำหนดเป้าหมายให้มีค่านิยมร่วมกัน มีกฎกติกาข้อปฏิบัติที่ เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตอบคำถามการวิจัย 1)ระดับการ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร เป็น อย่างไร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต วิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้างและส่งผลอย่างไร 3) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ควรเป็นอย่างไร ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปราย ผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้ออำนวย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม และการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย มีบรรยากาศที่ เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน ครู นักเรียน และผู้บริหารมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ครูได้รับการ สนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มี คุณภาพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลจากการสังเกต นิเทศติดตาม และแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยน ความคิดความรู้ร่วมกันกับผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการให้กับนักเรียนในทุกๆ ปีการศึกษา การร่วมเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการ เรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และ เรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ครูยังร่วม แบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้บริหารในการวางแผนแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านการ สนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วม ครูก็ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารให้มีความก้าวหน้าในการพัฒนา วิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงาน รับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของ โรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จโดยใช้หลักประชาธิปไตยตัดสินใจร่วมกัน ส่วนการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม นั้น ครูและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน คือมุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญ มี เป้าหมายการบริหารโรงเรียนที่มุ่งการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ กำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่ดี และร่วมกันกำหนดข้อปฏิบัติต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการ

เรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยการ ด้วยขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพ ทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข้มทิศ วิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบฝึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ผู้ดูแลและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ และ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง 3 คู่ และระดับปานกลาง 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านบรรยากาศองค์กร และ 4) ด้านครูผู้สอน มีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ในระดับสูงที่สุด กล่าวคือ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อน PLC ในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองในระบบบริหารของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในการอุทิศตนเพื่อการศึกษา เข้าถึงทุกกลุ่มครูผู้สอน มีการเสริมแรงครูในทุกโอกาสที่สามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐิกา นครสูงเนิน (2558) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า มีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรม การกระทำที่ผู้บริหารแสดงออก ถึงความสามารถในการบริหารกิจกรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวของผู้บริหารจะก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครู ช่วยทำให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีส่วนร่วมกับ

ครูในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นกัลยาณมิตร มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติร่วมกัน ทุกคนในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไว้นื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ และมีการปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนให้มีความรัก สามัคคี ผูกพันกัน และรักโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะมาศ วงศ์แสน (2560) ได้ศึกษาปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า มีวัฒนธรรมคุณภาพ 3 ด้านส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ และด้านการทำงานเป็นทีม

ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีบรรยากาศของความเป็นวิชาการแต่รู้สึกผ่อนคลาย ครูและนักเรียนได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดแนวทางและข้อปฏิบัติต่างๆ ภายในโรงเรียนเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติร่วมกัน ทั้งยังส่งเสริมในเรื่องการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันโลก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Sandra M. Kaiser (2000 อ้างถึงใน วาสนา ทองทวีชัยยศ, 2560) กล่าวว่า บรรยากาศในการทำงาน (Working Climate) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่สร้างความประทับใจ และความรู้สึกที่ดีของสมาชิก มีลักษณะบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อให้สมาชิกมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูตระหนักเห็นความสำคัญ และร่วมกันขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ครูทุกคนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเห็นร่วมกันในการพัฒนานักเรียน มุ่งมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัชดา ทานิล (2561) พบว่า การรับรู้ความสามารถร่วมกันของครู ตามแนวคิดของ Hoy & Miskel (2013) ประกอบด้วย การวิเคราะห์งานการสอน และการประเมินความสามารถทางการสอนของกลุ่ม ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยเช่นเดียวกัน

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านครูผู้สอน คือ ครูควรมีความรู้ความเข้าใจในการทำ PLC ให้ถ่องแท้ โดยเข้ารับการอบรมสัมมนาจากผู้เชี่ยวชาญด้าน PLC หรือศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อน PLC ภายในสถานศึกษาให้เกิดความชัดเจน ทั้งสามารถนำกระบวนการการทำ PLC มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนได้ โดยมุ่งผลประโยชน์เพื่อนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิง

ปริมาณ ที่พบว่า ระดับปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่อยู่ในระดับมาก พบว่า ครูมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูตระหนัก เห็นความสำคัญ และร่วมกันขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ครูมุ่งมั่นส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้กับนักเรียน ครูมุ่งมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dora, H. (2015) พบว่า ระดับความสามารถและการรับรู้ของครูสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศกฉวรรณ สิ้นประเสริฐ (2562) พบว่า การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการสะท้อนการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารทั้ง 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขตวิภาวดีควมมีนโยบายที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อให้การบริหารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และง่ายต่อการถือปฏิบัติของครูและบุคลากรภายในโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน โดยกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการดำเนินงานในด้านต่างๆ และให้กำลังใจครูและบุคลากรทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า ระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่อยู่ในระดับมาก พบว่า ครูได้รับแบบอย่างที่ดีจากผู้บริหารในการอุทิศตนเพื่อการศึกษา ครูได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้บริหารในการปฏิบัติ งานทุกด้านให้ประสบผลสำเร็จ ครูมีส่วนร่วมร่วมกับผู้บริหารในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือ การจัดการเรียนรู้ และระบบบริหารของโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Vanblaere, B. & Devos, G. (2016) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงาน และส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานให้ดีขึ้น 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การกระทำของผู้นำที่แสดงออกหรือมอบอำนาจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรศักดิ์ นิมากร (2560) พบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของครู มีการส่งเสริมให้ครูกล้าคิด กล้าแสดงออกผ่านการขอความเห็นจากครูหรือการจัดให้มีการประชุม ผู้บริหารและครูควรมีการวางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกัน มีการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ ควรมีการประชุมร่วมกันในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือนโยบาย และควรมีการนิเทศกำกับ ติดตามหลังการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 3 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านวัฒนธรรมองค์กร คือ โรงเรียนควรเป็นองค์กรแห่งกัลยาณมิตร โดยผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกฝ่าย และนักเรียนควรให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรต่อกัน พุดคุยกันแบบสุนทรียะสนทนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอยู่เสมอ พร้อมทั้งมีเครือข่ายการสนับสนุนที่ดีจากองค์กรภายนอก ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า ระดับปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่อยู่ในระดับมาก พบว่า ครูมี

ส่วนร่วมกับผู้บริหารในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นกัลยาณมิตร ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนให้มีความรัก สามัคคี ผูกพันกัน และรักโรงเรียน ครูมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติร่วมกันกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เจริญภูมิ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กล่าวคือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเกิดขึ้นในโรงเรียนได้ จะต้องมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ (Hord, 1997) วัฒนธรรมองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของสังคมและมีลักษณะเหมือนวัฒนธรรมของสังคมทุกประการ คือ มีวิถีแห่งการดำเนินงานในโรงเรียนมีวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ เช่น อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน หลักสูตร และประมวลการสอน และมีวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ค่านิยม กฎระเบียบต่างๆ รวมทั้งวิถีทางของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน มีชนบประเพณี และวิธีการทำงานซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวัน จึงมีอิทธิพลต่อครูทั้งทางตรงและทางอ้อม และวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนโดยก่อให้เกิดความคาดหวัง เจตคติ และพฤติกรรม ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียน

ด้านที่ 4 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านบรรยากาศองค์กร คือครูควรมีส่วนร่วมและค่านิยมร่วมกันกับผู้บริหาร กล่าวคือ ครูและบุคลากรทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในวางแผนการพัฒนาโรงเรียน กำหนดเป้าหมายในการบริหารโรงเรียน และสร้างกฎกติกาข้อปฏิบัติต่างๆ ร่วมกัน โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า ระดับปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่อยู่ในระดับมาก พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูและนักเรียนได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารในการจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน ครูมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดแนวทางและข้อปฏิบัติต่างๆ ภายในโรงเรียนให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา ทองทวียังยศ (2560) พบว่า บรรยากาศองค์กรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร สภาพแวดล้อมในระบบงานและสถานที่ การรู้ หรือรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือบรรยากาศในสถานที่ทำงานประกอบไปด้วยการผสมผสานระหว่างบรรทัดฐาน คุณค่า ความคาดหวัง นโยบาย และแนวทางการทำงานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้ และส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. จากการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ซึ่งมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน มีสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น และเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้ที่ดี และมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติต่างๆ ในโรงเรียน โดยมุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลหลักและสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา จากระดับสหวิทยาเขต เป็นระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด หรือ ระดับประเทศ

2. ควรศึกษาและสังเคราะห์ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น ด้านนโยบายจากภาครัฐ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านโครงสร้างองค์กร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ณัฐภา นครสูงเนิน. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 10, 31 (มกราคม-มีนาคม).
- ปิยะมาศ วงศ์แสน. (2560). วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน).
- ปวีณา เจริญภูมิ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 6,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม).
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา 9, 3 (2014). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัชดา ทานิล. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 8,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม).
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วาสนา ทองทวียิ่งยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศกลวรรณ สีนประเสริฐ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรศักดิ์ นิมากร. (2560). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ 6, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. ชุดวิชา 23728 หน่วยที่ 6 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- Dora, H. (2015). Exploring the relationship between school-level teacher qualifications and teachers' perceptions of school-based professional learning community practices. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X15300196>
- Hord, S.M. (1997). Professional learning communities: communities of continuous inquiry and improvement. Southwest Educational Development Laboratory, Austin: Texas.
- Vanblaere, B. & Devos, G. (2016). Relating school leadership to perceived professional learning community characteristics: A multilevel analysis. Ghent University, Belgium.